

Anotace

Cvičení tohoto typu cílí na rozvoj slovní zásoby v rámci homonymie a polysémie. Žáci pracují s překladovými ekvivalenty ze svého mateřského jazyka nebo z jiného jazyka, který znají. Učitel může materiál z aplikace Treq využít také pro práci off-line, a to tak, že nalezené věty prezentuje žákům a ti mají na jejich základě definovat možné významy slova. Následně mohou pomocí aplikace najít další příklady.

Postup práce

Učitel nejprve žáky nechá, aby si přečetli příkladovou větu. Zeptá se jich na význam stejných slov a zda znají další slova, která mají více významů. Poté se zeptá na konkrétní slova prezentovaná ve cvičení. Žáci následně hledají příkladové věty v aplikaci Treq samostatně nebo ve skupinách podle sdíleného dalšího jazyka. Tento pracovní list počítá s překlady do angličtiny. Počet významů se ovšem bude lišit podle cílového jazyka, učitel by proto měl být nejlépe s mateřským jazykem žáků obeznámen. Pokud tomu tak není, neměl by být počet významů stanoven předem. Pracovní list může být také využit pro domácí práci. Ve všech případech je třeba žáky seznámit s postupem práce s korpusem.

1. Přečtěte si příkladovou větu. Co znamená slovo „kohoutek“?

Každé ráno slyším, jak kokrhá náš kohoutek a maminka pouští vodu z kohoutku, aby uvařila čaj.

2. Znáte další slova, která mohou mít víc významů?

3. Co mohou znamenat tato slova? Najděte pomocí aplikace Treq nejčastější překlady těchto slov. Napište ke každému překladu příkladovou větu v češtině.

• **los**

1):

2):

• **kolej**

1):

2):

3):

4):

• **topit**

1):

2):

• **pas**

1):

2):

Postup práce s korpusem

Do aplikace Treq zadejte postupně všechna slova, zaškrtněte políčko Lemmata. Můžete ponechat zaškrtnuté a=A. Pro překlad si vyberte cílový jazyk, který se vám hodí. Klikněte na Hledat. Zobrazí se vám seznam překladových ekvivalentů. Vyberte si nejfrekventovanější. Počet překladových ekvivalentů si určete sami podle relevantnosti pro výuku. Kliknutím na překladový ekvivalent se vám zobrazí příkladové věty. Vyberte si ty, které jsou vhodné pro řešení. Ve výsledcích se mohou zobrazovat i nerelevantní výsledky, jelikož některé věty či slovní spojení zůstávají v překladu výjimečně v původním znění. Např. „*Was geht los?*“ otázal se – „*WAS GEHT LOS, What's going on?*“, he asked.

The screenshot shows the Treq application interface. At the top, there are dropdown menus for 'Výchozí jazyk' (Čeština) and 'Cílový jazyk' (Angličtina), a search bar with 'los' entered, and a 'Hledej' button. Below the search bar are checkboxes for 'Lemmata' (checked), 'Víceslovné', 'Regulární', and 'A = a'. A yellow banner in the top right corner says 'Ver. 2.0'. Below the search interface is a table with four columns: 'Frekvence', 'Procenta', 'Čeština', and 'Angličtina'. The table lists 15 results for the word 'los'.

▲ Frekvence ▼	▲ Procenta ▼	▲ Čeština ▼	▲ Angličtina ▼
93	18.5	los	moose
90	17.9	los	ticket
84	16.7	los	elk
67	13.3	los	los
42	8.3	los	lose
24	4.8	los	lot
24	4.8	los	Ticket
15	3.0	los	lottery
10	2.0	los	bond
10	2.0	los	Elk
8	1.6	los	Tickets
4	0.8	los	Moose
3	0.6	los	ballot
3	0.6	los	toss
3	0.6	los	draw

Obrázek 1 – Anglické ekvivalenty slova *los*

Řešení (například)

los:

moose: Lovci pronásledovali **losy**, buvoly, mamuty, a divoké polární soby zvané karibu.

ticket: Kupte si **los**, vyhrajte farmu v Africe!

kolej:

track: Na druhou **kolej** přijíždí osobní vlak do Berlína!

college: Kolik studentů navštěvuje zdejší **kolej**?

rail: Ustupte od **kolejí**, vlak právě odjíždí!

dorm: Dnes jsem se přestěhoval na **kolej**.

topit:

drown: Topí se a stáhla by vás s sebou na dno.

heat: **Topili** jsme dřevem, bylo naším zdrojem tepla a světla.

pas:

passport: Nemám ani cestovní **pas**.

waist: Popadl ji kolem **pasu**.